

VENSTRES PRINCIPPROGRAM

**FREMTID I
FRIHED OG
FÆLLESSKAB**

VENSTRE

Vedtaget på Venstres Landsmøde
den 18. november 2006 i Odense

DET LIBERALE MENNESKESYN

Mennesket trives bedst i frihed under ansvar.

Frihed betyder fravær af tvang - men også, at mennesket er frit til at tage ansvar for sit eget liv og medansvar for andre mennesker og fællesskabet.

I ethvert menneske er der en trang til at tage ansvar for sit eget liv. Hvis mennesket berøves det personlige ansvar, bliver det umyndiggjort, magtesløst og ansvarsløst. Det liberale menneskesyn bygger på, at ethvert menneske har ret til ansvar for sit eget liv.

Det enkelte menneske har også pligt til ansvar for sit eget liv. Forudsætningen for et godt samfund er, at hver enkelt føler et personligt ansvar for at yde en indsats og bidrage til fællesskabet.

Frihed og fællesskab

Når det enkelte menneske får størst mulig frihed til at stræbe efter et godt liv, bliver der skabt værdier, som kan komme fællesskabet til gode. Derved bliver fællesskabet stærkest.

Der er ikke nogen modsætning mellem frihed og fællesskab. De stærkeste fællesskaber er netop de fællesskaber, hvor mennesker frivilligt er gået sammen for at løse en opgave eller dyrke en interesse.

Det menneske, der kan klare sig selv, har en moralsk forpligtelse til at bistå de mennesker, der ikke kan - privat og via samfundet.

Frisind

Frisind er en vigtig del af det liberale tankesæt. Frisind betyder, at man anerkender det andet menneskes ret til frit at tænke, tro og tale og til frit at vælge sin livsform.

Frisind betyder ikke, at det enkelte menneske skal acceptere alle livsværdier og livsmønstre som lige gode. Frisind

er ikke det samme som holdningsløshed. Frisind er, at den, der selv har en fast overbevisning, ikke blot kæmper for sin egen holdning men også kæmper for andres ret til at have en anden opfattelse.

RETTE TIL AT LEVE SIT EGET LIV

Mennesket har ret til at leve sit liv i frihed og gå sine egne veje - alene eller sammen med andre - forudsat, at det ikke krænker noget andet menneskes tilsvarende frihed. Statens opgave er at håndhæve de individuelle frihedsrettigheder, så ingen bliver undertrykt af andre.

Liberale lægger afgørende vægt på den personlige frihed, privatlivets ukrænkelighed, den private ejendomsret, ytringsfriheden, trosfriheden, foreningsfriheden, forsamlingsfriheden og erhvervsfriheden, som det fremgår af Grundloven.

Frihedsrettighederne skal gælde lige for alle uanset køn - eller politisk, religiøs, etnisk og seksuel baggrund.

Der skal gælde en ubrydelig respekt for det enkelte menneskes integritet. Derfor skal staten straffe med fasthed og konsekvens ved overgreb mod andre menneskers liv, helbred og ejendom.

Lovene skal være klare, entydige og forståelige. Lovene skal værne om borgernes retssikkerhed og beskytte mod vilkårlighed, og borgerne skal være beskyttet mod lovgivning med tilbagevirkende kraft.

Det enkelte menneske skal sikres retssikkerhed i forhold til lovgivningsmagten og den offentlige administration.

Retssikkerheden skal sikres, uden at hensynet til lovovertræderen går forud for beskyttelsen af lovlydige borgere. I retssager, hvor det offentlige er modpart som myndighedsinstans, skal borgernes retsstilling sikres ved, at det offentlige har pligt til at fremlægge sagens oplysninger og pålægges en særlig bevisbyrde. Det skal sikres, at der sker en hurtig og effektiv sagsbehandling.

Central registrering og overvågning af enkeltpersoner skal begrænses. Praktiske administrative hensyn må aldrig gå forud for frihedsrettighederne.

Privat ejendomsret

Frihed betyder også, at mennesket har ret til udbyttet af sin egen indsats. Den private ejendomsret er en grundpille i et frit samfund.

Privat ejendomsret er den vigtigste garanti for såvel økonomisk som politisk frihed. Når ejendomsretten er fordelt på mange private ejere, har ingen enkeltperson magt til at bestemme over andre. Liberale lægger derfor vægt på, at så mange som muligt er ejere og dermed nyder godt af den private ejendomsret.

Offentlige indgreb i den private ejendomsret skal begrænses til et absolut minimum. Ved ekspropriation skal de berørte ejere være sikret fuldt dækkende erstatning.

ET LEVENDE FOLKESTYRE

Et liberalt demokrati bygger på, at hver enkelt borger har mulighed for indflydelse på ledelsen af samfundet gennem frie valg til folkevalgte forsamlinger og direkte folkeafstemninger om vigtige spørgsmål.

Det er afgørende for et ægte folkestyre, at såvel den enkelte borger som de folkevalgte repræsentanter kan overskue og forstå konsekvenserne af de beslutninger, der bliver truffet. Folkestyre må ikke blive til ekspertstyre. Derfor skal det sikres, at der forud for mere vidtrækkende beslutninger er tilstrækkelig tid til og mulighed for oplysning og debat.

Den frie meningsdannelse og nyhedsformidling er afgørende for et velfungerende folkestyre. Såvel de trykte som de elektroniske medier skal sikres frihed og uaf hængighed af det offentlige. Inden for de rammer, som teknologien

muliggør, skal der være fri adgang til privat etablering af radio, TV og andre elektroniske medier.

Den nye informationsteknologi bør benyttes til at forbedre oplysningen og åbenheden om vigtige politiske spørgsmål og dermed til at inddrage befolkningen mere direkte i de politiske beslutninger.

Folkestyre er karakteriseret ved, at den enkelte har indflydelse på de beslutninger, der træffes. Men folkestyre er også at lade folk selv bestemme uden politisk indblanding. Et ægte folkestyre sætter grænser for politik og regulering.

Udgangspunktet skal være, at opgaver løses på privat initiativ af den enkelte, af familien, af private virksomheder eller af private organisationer. Det offentlige skal kun påtage sig løsningen af almene samfundsopgaver, som ikke kan løses forsvarligt på privatøkonomisk grundlag.

For at sikre det enkelte menneskes medbestemmelse og indflydelse på beslutningerne skal disse træffes så tæt på den enkelte som muligt. De folkevalgte forsamlinger skal tage sig så kvalificeret som muligt af så lidt som forsvarligt.

I et levende folkestyre skal opgaver og ansvar være placeret i det yderste bæredygtige led. Den offentlige administration skal løbende tilpasse sig ændrede vilkår med henblik på så effektiv opgaveløsning og administration som muligt.

Det nære samfund

Det nære samfund rummer en række positive værdier, som løbende skal udvikles og styrkes. De velfungerende lokalsamfund danner rammen om et nært, ægte og forpligtende fællesskab, som både kan løse opgaver, der lægges ud fra centrale myndigheder, og forebygge og løse sociale problemer.

Lokalsamfundene skal sikres gode udviklingsmuligheder. Det offentlige, herunder kommunerne, har et særligt ansvar herfor. Lokalsamfundenes iværksættere skal sikres de bedste muligheder. Hindringer i lovgivning og administration skal fjernes eller reduceres.

Det er vigtigt at understøtte og udvikle et Danmark i balance. Dette skal ske ved at skabe mulighed for vækst gennem uddannelse, forskning, erhvervsudvikling og privat/offentlig samarbejde. Danmark skal være et godt land at arbejde, bo og leve i. Dette sker gennem et varieret udbud af familie-, kultur-, fritids- og sportsfaciliteter i lokalsamfundene.

Den kommunale struktur skal til enhver tid sikre borgerne god service, et højt fagligt niveau, mulighed for at efterprøve om borgerne modtager den korrekte service og være præget af høj effektivitet. Derfor er det vigtigt, at borgerne er tæt på beslutningerne. Borgernes mulighed for at vælge deres egne løsninger i kraft af frit valg skal kombineres med en betydelig brugerinddragelse i offentlige institutioner, gennem bestyrelser, borgerpaneler osv.

Brugerinddragelse i de offentlige institutioner må ikke gå på tværs af fællesskabets interesse. De offentlige institutioner tilhører fællesskabet. Hvis man ønsker vidtgående individuelle hensyn, må man benytte sig af mulighederne for private løsninger.

Private løsninger skal understøttes på lige fod med offentlige institutioner efter princippet om, at pengene følger det enkelte menneske.

Mangfoldighed skaber udvikling. Venstre vil derfor værne om det kommunale selvstyre og retten til lokal handlefrihed. Samtidig skal kommunerne løbende dokumentere, hvordan de løser deres opgaver og med hvilke resultater til følge. Kommunerne skal i den forbindelse lade sig sammenligne indbyrdes.

DET DANSKE FÆLLESSKAB

Fællesskabet i det danske samfund bygger på værdier, der har deres baggrund i det kristne livssyn samt en række rettigheder og principper som f.eks. den individuelle frihed, omsorg for de svageste medlemmer i samfundet, lighed for loven, lighed mellem kønnene, begrænset statsmagt, folkestyre, uafhængige domstole, retten til at ytre sig frit samt skelnen mellem religion og politik.

I kraft af disse værdier har vi ret til frit at dyrke vores religion, leve med vores kultur og vælge vores livsform - i respekt for andres ret til at gøre det samme.

Venstre ønsker at bevare monarkiet som styreform i Danmark, som fastsat af rammerne i Grundloven.

Venstre ønsker at bevare rigsfællesskabet med Færøerne og Grønland med respekt for de færøske og grønlandske befolkningers ønsker til fællesskabet.

Det er ikke statens opgave at bestemme, hvordan vi skal leve sammen, spise, dyrke vores religion, bruge vores penge eller klæde os.

Friheden til at gå egne veje er både friheden til at slå sig sammen med andre i alle slags frivillige fællesskaber og friheden til at forlade disse fællesskaber.

Mødet med andre kulturer

I det åbne og frie møde med fremmede kulturer bør vi være bevidste om, at vor verden udgår fra Danmark og det danske.

I det liberale kultursyn er vore historiske og folkelige rødder afgørende. Dem skal vi kende for at undgå at blive ofre for manipulation og ideologiske modebølger.

Statsborgerskab

Danmark skal være et åbent samfund. Alle, der kan og vil gøre en indsats, og som vil respektere de demokratiske spilleregler, skal være velkomne til at bo og arbejde i Danmark.

Det danske arbejdsmarked skal være åbent for udenlandsk arbejdskraft, som lever op til en række objektive krav om uddannelse og selvforsørgelse.

Udlændinge, der ønsker dansk statsborgerskab med de hertil hørende rettigheder, skal beherske det danske sprog, kende det danske samfund, dansk kultur og historie samt godtgøre, at de kan bidrage til det danske samfund ved at være selvforsørgende.

Udlændinge, der har begået alvorlige forbrydelser, skal være udelukket fra at få dansk statsborgerskab.

KULTUR GIVER FÆLLESSKAB

Kultur er med til at forme det folkelige fællesskab. For stadig at udvikle såvel det enkelte menneskes som den nationale identitet er det nødvendigt at frembringe værker, som både provokerer til nytænkning og står som nationale symboler, der kan binde generationers historie sammen.

Alle skal have fuld frihed til at udtrykke sig gennem deres kunstværker. Den kunstneriske frihed er afgørende for at skabe betydelig, nyskabende og udfordrende kunst.

Særlige præstationer skal stimuleres ved at belønne dem, der sætter i gang og skaber betydelige resultater inden for kunst, arkitektur, design og andre områder, hvor Danmark og det danske bliver kendt og synligt.

Det er vigtigt at opmuntre til private investeringer i kunst- og kulturinstitutioner og privat sponsering af kunstneriske frembringelser. Kunsten er til glæde for mange mennesker, men det gør ikke alle til kunstnere. Det offentlige skal kun støtte den højeste kvalitet. Støtten skal administreres af uafhængige nævn, hvis medlemmer løbende udskiftes.

Kvalitet og bredde i kulturlivet

Den liberale kulturpolitik har udviklet sig og skal fortsat udvikle sig nedefra gennem andelsbevægelsen, højskolerne, aftenskolerne, idrætsforeningerne og meget mere.

Der skal sikres frie og gode udviklingsmuligheder for det frivillige og folkelige foreningsarbejde, og rammerne for udviklingen af det brede fritids- og kulturliv skal sikres bl.a. af det offentlige.

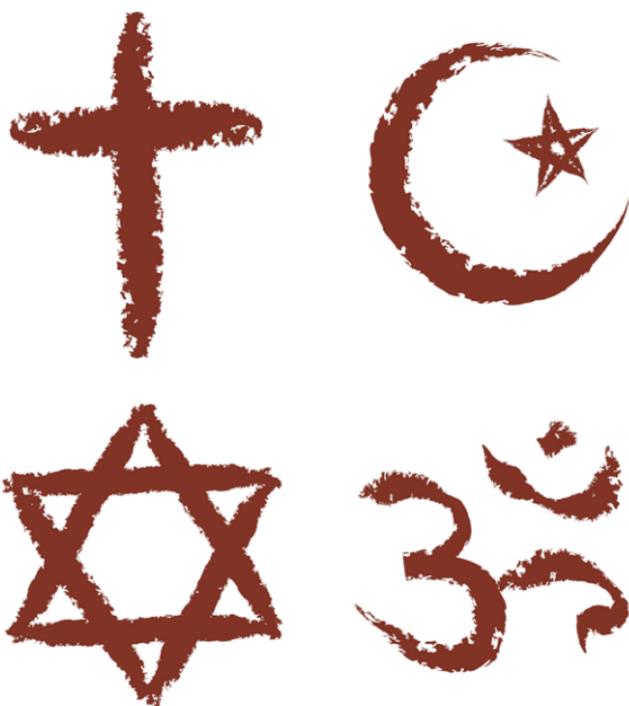
Den liberale kulturpolitik udspringer altid af en bæredygtig kulturel fødekæde. Det giver kulturlivet et rekrutteringsgrundlag af udøvere, som har potentialet til at bidrage til kulturlivets mangfoldighed med frembringelser af høj kvalitet. Derved vil Danmark få et alsidigt kulturliv, der giver de bedste betingelser for, at en udøver kan professionalisere sine frembringelser til det højeste niveau inden for sit felt og derved sikre kvalitet i verdensklasse.

Der skal være gode muligheder for et frit og aktivt kulturliv i de nære medmenneskelige fællesskaber. Derved styrker vi mangfoldigheden i dansk kunst og kulturliv.

FOLKEKIRKE OG RELIGION

Folkekirkens grundlovssikrede særstilling skal fastholdes. Rummeligheden i Folkekirken med vidtgående forkyndelsesfrihed og respekt for mindretallene skal til stadighed forfægtes. Folkekirkens organisation og struktur skal være forankret i sognemenighederne.

Religionsfriheden er en grundlæggende frihed for alle borgere. Derfor skal staten afholde sig fra indblanding i frikirkernes og andre trossamfunds forhold. Staten skal alene sikre den enkeltes ret til at udøve sin religion, herunder at skifte religion.

DEN ETISKE UDFORDRING

Menneskelivet er ukrænkeligt. Enhver har ret til liv, til frihed og til at råde over sin egen krop.

Det er de folkevalgte repræsentanters ansvar at sætte de fornødne grænser for at sikre den enkelte borgers selvstændighed og frihed til at foretage de personlige etiske valg.

Venstre vil sikre, at al forskning i og anvendelse af bio- og genteknologier sker med respekt for menneskets og kommende generationers integritet og værdighed samt i respekt for naturen.

Venstre vil give mulighed for, at bio- og genteknologier kan bruges til at behandle sygdomme. Venstre vil også give mulighed for, at bio- og genteknologier kan bruges til at behandle og råde bod på barnløshed.

ET SUNDHEDSVÆSEN I VERDENSKLASSE

Et velfungerende sundhedsvæsen er vigtigt for et godt liv. Derfor skal der være fri, lige og gratis adgang til sundhedsydelser og en sundhedsfaglig kvalitet på internationalt niveau.

Nogle behandlingstilbud er dog ikke sygdomsbetingede. Her skal det offentlige ikke være forpligtet til at stille tilbud til rådighed.

Pengene skal følge patienten. Det skal dog være muligt at opkræve en vis brugerbetaling i praksissektoren.

Sundhedsydelser bør i samme omfang som på andre områder også omfatte tandbehandling.

Sundhedsvæsenet er til for borgerne. De skal opleve gennemsigtighed, sammenhæng i tilbuddene og en ensartet behandling. Samtidig skal der sikres borgerne fuld indsigt og nem adgang til egne patientdata.

Det er politikerne, der prioriterer ressourcerne til behandlingsområderne indenfor den offentlige del af sundhedssektoren.

Det er lægerne, der har ansvaret for de lægefaglige dispositioner indenfor de givne ressourcer.

Vi har et personligt ansvar for eget helbred, men vi har også i fællesskab et ansvar for at understøtte det personlige ansvar. Derfor vil Venstre i højere grad sætte fokus på forebyggelse og sundhedsfremme. Kommunerne har her en nøglerolle, fordi forebyggelse lykkes bedst, når den tilrettelægges lokalt og i et tæt samspil med borgerne.

Forebyggelse skal også være en del af tilbuddet fra praktiserende læger og hospitaler.

Al aktivitet på sundhedsområdet skal bygge på højest mulig viden og fagkundskab. Derfor skal sundhedsvæsenet i større grad gennemføre forskning og udnytte den nyeste viden og teknologi.

FAMILIELIV MED VALGFRIHED

Familien er kernen i samfundet, som skal indrettes, så familierne får de bedst tænkelige muligheder for at give trygge rammer for børns opvækst. Der skal være rum for forskellige familietyper. På arbejdsmarkedet bør arbejdstider og arbejdsvilkår være så fleksible, at forældre får gode muligheder for at være sammen med deres børn.

Børnenes trivsel og opdragelse er forældrenes ansvar. Det er vigtigt, at det offentlige ikke fratager familien muligheden for at forme deres eget liv. Det offentlige skal tilpasse sig de ønsker og krav om fleksibilitet og valgfrihed, som den moderne familie har.

Pengene skal følge børnefamilien, som selv skal råde over beløb, kommunen normalt yder til børnepasning. Familien får dermed frihed til at vælge, om børnene skal passes i det offentlige system, hjemme eller af en privat leverandør, der lever op til de kvalitetskrav, som politikerne har opstillet.

Det skal være op til den enkelte familie at afgøre, hvordan barselsorloven skal fordeles.

Lige rettigheder for alle

Ligestilling i et liberalt perspektiv handler om lige værd og

lige rettigheder - ikke om at alle skal være ens. Mennesker skal have lige rettigheder uanset køn, race, etnisk tilhørsforhold eller religion. For Venstre er individets frihed til at bestemme over sin egen tilværelse et afgørende og ufravigeligt princip.

Danmark har sikret lige rettigheder og pligter til alle borgere. Der skal fortsat arbejdes for mere ligestilling mellem mænd og kvinder, samtidig med at samfundet accepterer og drager nytte af de forskelle, der er mellem kønnene. Ingen skal afskæres fra at udnytte sine evner.

SOCIAL TRYGHED

Forudsætningen for social tryghed er, at enhver, der kan forsørge sig selv, gør det. Til gengæld har vi et medansvar for de mennesker i vort samfund, der ikke kan klare sig selv, og vi har pligt til at yde ordentlig hjælp.

De stærke og raske har et ansvar for at støtte de svage og de syge. Det indebærer, at de stærke og de raske skal opmuntres til at gøre en indsats på arbejdsmarkedet i så lang tid som muligt.

Medansvaret for de svageste skal kendetegnes ved, at vi skal yde hjælpen i respekt for det enkelte menneskes inte-

gritet, men også at hjælpen skal være udformet sådan, at modtageren føler et personligt ansvar for og har tilskyndelse til selv at bringe sig ud af den sociale situation.

De mennesker, som ikke kan forsørge sig selv gennem arbejde, skal sikres en rimelig levefod. Den sociale indsats skal navnlig komme de særligt udsatte grupper til gode.

Socialpolitikken skal sikre, at alle kan udnytte deres ressourcer og deres evner maksimalt. Vi fremmer social tryghed bedst ved at give alle mulighed for at få en uddannelse og et arbejde. Derfor er det vigtigt, at man forsøger at hjælpe mennesker til et aktivt arbejdsliv. Ingen skal på forhånd opgives eller parkeres på passiv forsørgelse på kanten af samfundet. For en sådan laden stå til fører uvilkårligt til skel i samfundet. Social tryghed handler ikke alene om penge men i nok så høj grad om deltagelse i fællesskaber med andre - på arbejdsmarkedet, i foreningslivet eller i lokalsamfundet.

Alle skal have mulighed for at få del i den sociale og økonomiske fremgang. Det skal være muligt at arbejde sig ud af en vanskelig social situation. Derfor skal den negative sociale arv bekæmpes - navnlig gennem uddannelse - med henblik på at give alle lige muligheder for at skabe sig en god og tryk tilværelse.

BOLIGER TIL ALLE

Alle i det danske samfund skal have mulighed for at have en god og sund bolig. Mennesker har brug for forskellige boligformer, afhængigt af deres livssituation.

Det forudsætter et bredt udbud af boliger. Derfor skal det kunne betale sig at stille jord til rådighed, at finansiere boliger, at bygge boliger og at stille boliger til rådighed - hvad enten det er som ejerboliger eller lejeboliger.

Der ønskes lige konkurrencevilkår imellem ejerboligen, andelsboligen, lejeboligen og de almene boliger, så der bliver reelt frit valg af boligtype afhængigt af borgernes behov.

Ejerskab fremmer individuelt engagement, opmuntrer til vedligeholdelse og øger interessen i opsparing. Alle lejere i alment eller offentligt ejet byggeri skal derfor have mulighed for at overtage deres bolig på favorable vilkår. Og alle, der har mulighed for at købe egen bolig, skal have adgang til at få den finansieret så billigt som muligt i kraft af et velfungerende privat lånemarked.

Alle skal sikres adgang til en bolig uanset deres sociale og økonomiske forhold. Den boligsociale opgave skal primært varetages gennem direkte tilskud til personer frem for tilskud til mursten. Den almene sektor bør være selvfinansierende.

Både lejere, andelshavere og ejere skal trygt kunne disponere deres økonomi uden frygt for stigende boligskatter.

Ghettodannelse skal bekæmpes ved at undgå en stærk koncentration af danskere og udlændinge med sociale problemer i bestemte kvarterer.

Hjemløshed skal afhjælpes ved at skabe særlige tilbud som f.eks. væresteder til psykisk syge, misbrugere osv.

UDDANNELSE TIL ALLE

I en globaliseret verden skal viden og kompetencer sikre Danmark såvel konkurrenceevne som omstillingsparathed. Læring for livet - uddannelse og efteruddannelse og omskoling - skal til stadighed sikre kvalificeret arbejdskraft.

Det danske uddannelsessystem skal tilbyde undervisning af høj kvalitet og faglighed. Undervisningen skal differentieres, målrettes den enkelte og kunne holddeles, så alle elever og studerende stimuleres og udvikles. Ledelsesstruktur, lærer- og undervisningskræfter samt lokaler skal være tidssvarende.

Det er en offentlig opgave at sikre, at alle har mulighed for at tage den uddannelse, som de har lyst og kvalifikationer til. Samtidig er det helt centralt, at den enkelte har frihed til at vælge uddannelse og uddannelsessted. Derfor skal der være et frit valg mellem forskellige folkeskoler og mellem offentlige og private skoler. Pengene skal følge eleven og ikke institutionen.

Det er forældrenes ansvar, at børnene allerede ved skolestart er klar til at modtage undervisning.

Der skal være frihed til at bestemme, hvordan undervisningspligten opfyldes. Forældrene skal fortsat selv kunne

vælge, hvor og efter hvilke overordnede principper deres børn skal undervises. Med respekt for det danske samfunds grundlæggende værdier er skolernes ret til at tilrettelægge undervisningen efter forskellige kulturelle, religiøse eller politiske overbevisninger en nødvendig forudsætning for en rummelig skole.

Skolen skal sikre, at alle har et fagligt fundament, de kan bygge videre på. Vi skal undgå en opdeling af samfundet, hvor en stor gruppe ikke har færdigheder inden for eksempelvis læsning, regning og sprog.

Skolen skal sammen med forældrene forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Det er skolens opgave at inspirere elevernes videbegærlighed og motivation til at opsøge ny viden. Skolen skal sikre, at alle forlader den grundlæggende uddannelse med et bredt fagligt og socialt fundament, der kan bygges videre på i form af en kompetencegivende uddannelse og en tilværelse som aktive medborgere i Danmark.

Efterskolerne skal være en del af uddannelsessystemet, hvor elever udvikler faglige og sociale kompetencer samtidig med, at de opnår større modenhed.

Sproglige kompetencer vil i en omskiftelig og i stigende grad globaliseret verden være af afgørende betydning. Skolen skal derfor uddanne og stimulere elevernes interesse for de vigtigste fremmedsprog.

Viden og efteruddannelse til alle

Den enkelte har selv ansvar for at videreudanne sig. Den optimale udnyttelse af ressourcerne kræver, at udbuddet af voksen- og efteruddannelse er styret af efterspørgslen. For at sikre et bredt og fleksibelt udbud af såvel formelle som alment dannende uddannelsesstilbud er der behov for såvel private kursusudbydere, oplysningsforbund, højskoler og offentlige institutioner.

Konkurrencen mellem kursusudbydere skal være fri og

fair, således at det ikke er størrelsen af det offentlige tilskud, der styrer efterspørgslen.

Der skal være uddannelsespladser til alle unge, der ønsker en uddannelse. Ved de videregående uddannelser skal der være fri adgang for alle, der opfylder den pågældende uddannelsesinstitutions kvalifikationskrav.

På den enkelte uddannelse kan der dog være et begrænset antal pladser. Uddannelsesvejledning skal sikre, at der uddannes til arbejdsmarkedets behov ud fra den enkelte studerendes ønsker, kvalifikationer og muligheder.

Danske uddannelsesinstitutioner skal gøre brug af og udbygge mulighederne for udveksling og studie-/praktikophold i udlandet gennem EU's uddannelsesprogrammer for erhvervs-, videregående og andre uddannelser for at styrke den studerendes internationale kompetencer og kvaliteten af uddannelserne. Det skal samtidigt også være muligt for den studerende at tage taxametertilskuddet med til godkendte uddannelser i udlandet. Det skal endvidere være lettere at få anerkendt udenlandske kompetencer.

For at sikre alle adgang til en videregående uddannelse uanset økonomisk baggrund skal staten yde en uddannelsesstøtte til den enkelte uddannelsessøgende.

Investeringer i uddannelse er en investering i menneskelig kapital. Vi skal derfor sikre, at både den enkelte og samfundet får mest muligt ud af investeringen.

ET FLEKSIBELT ARBEJDSMARKED

Det skal kunne betale sig at arbejde, at uddanne sig og at deltage i aktive tilbud frem for at være på passiv forsørgelse. Det skal kunne betale sig at være med i forsikrings- og pensionsordninger og at spare op.

Det offentlige skal sikre et grundlæggende sikkerhedsnet for alle, der på grund af ledighed eller sygdom har mistet deres indtægtsgrundlag i en kortere eller længere periode.

Venstre går ind for fri konkurrence om leveringen af arbejdsløshedsforsikringer, så lønmodtagerne får størst mulig frihed til selv at vælge det bedste tilbud.

De offentlige ydelser kan suppleres med private forsikringsordninger. Den enkelte lønmodtager skal således gennem forsikring frit kunne vælge den dækning, som passer bedst til den enkeltes situation.

Det enkelte menneske har et personligt ansvar for at forsørge sig og sine. Arbejdsløshedsunderstøttelsen og lignende må ikke udvikle sig til borgerløn, hvor den enkelte får ret til en ydelse fra staten uden et modsvarende krav om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Hvad enten der er tale om dagpenge, kontanthjælp eller andre ydelser, skal det offentlige altid søge at få borgeren tilbage i hel eller delvis selvforsørgelse.

Arbejds miljø

Målsætningen for en liberal arbejdsmiljøpolitik er at forebygge arbejdsskader og skabe den bedst mulige sikkerhed på arbejdspladser. Arbejds miljø forskning skal bidrage til en aktiv udvikling af mere sikre danske arbejdspladser. Det kræver en målrettet samfundsmæssig indsats.

Det er et fælles ansvar for ledelse og medarbejdere at fremme et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø, der også skaber plads til mennesker uden fuld erhvervsevne.

For at sikre lige konkurrencevilkår mellem virksomhederne bør lovgiverne fastsætte minimumskrav til et godt arbejdsmiljø. På europæisk plan skal EU fortsætte med at udvikle sin arbejdsmiljøpolitik med minimumsregler, lave grænseværdier og miljørigtige standarder.

Folkepension er for alle

Det offentlige skal sikre de ældre en ensartet grundpension uanset indkomst og tilknytning til arbejdsmarkedet. Hvis den enkelte derudover ønsker en højere pension end folkepensionen, skal der være gunstige muligheder for privat opsparing til pension. Den enkelte pensionssparer skal sikres et reelt frit valg mellem forskellige pensionsordninger.

Pensionssystemet skal give mulighed for fleksibel pensionsalder og en gradvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Det skal sikres, at flere leveår også omsættes til flere år på arbejdsmarkedet.

Foreningsfrihed og aftalefrihed

For at få flest mulige i arbejde er det nødvendigt med et frit arbejdsmarked, hvor lønnen afspejler den enkeltes indsats, hvor der ikke er faglige skranker eller organisatorisk monopolisering, og hvor arbejdstiden er fleksibel og afpasset den enkelte virksomheds og den enkelte ansattes ønsker og behov.

Et frit arbejdsmarked er baseret på aftaler mellem arbejdsmarkedets parter. Lovgivningsmagten skal derfor blande sig mindst muligt i arbejdsmarkedets forhold.

Imidlertid er det Folketingets opgave at sikre foreningsfriheden og den frie og lige adgang til job og erhverv, samt medlemskab af faglige organisationer reelt er frivilligt. Adgangen til et job eller til at drive erhverv må ikke gøres afhængig af, at man er medlem af en bestemt organisation. Organisationstvung må således ikke være tilladt.

FORSKNING OG UDDANNELSE

I kraft af en ambitiøs forskningspolitik, der fremmer vækst og fornyelse, skal Danmark bringe sig internationalt i front som førende vidensamfund præget af fleksibilitet og hurtig omstillingsevne.

Danmark skal være et centrum for udnyttelse af forskning og viden. Såvel hver for sig som i forpligtigende samarbejde skal forskningsinstitutioner og erhvervsliv bidrage hertil. Danmark skal satse på høj kvalitet og højteknologi. Indsatsen skal prioriteres ved at forske i dybden mere end i bredden, og vi skal indgå på eliteplan i det internationale forskningssamarbejde.

Danske universiteter skal tilhøre den internationale elite. Kvaliteten af såvel grundforskningen som den anvendte forskning og den forskningsbaserede undervisning og uddannelse skal være på højeste niveau til gavn for de studerende og hele samfundet.

Kvaliteten skal fremmes ved at lade forskningsinstitutionerne konkurrere om bevillingerne herunder også konkurrere på europæisk plan om EU's forskningsbevillinger. Forskere, universiteter og virksomheder skal have incitamenter til at omsætte deres forskning til produktion til gavn for hele det danske samfund.

Grundforskning er en forudsætning for at skabe langsigtede forskningsresultater og sikre førende forskningsmiljøer i fremtiden. Derfor skal der afsættes både faste midler og konkurrenceudsatte midler for at sikre såvel stabilitet som kvalitet i forskningen.

Teknologiens muligheder

Vor velstand er afhængig af, hvor produktive og kreative vi er. Danmark er et moderne velstående samfund, fordi danskerne hele tiden dygtiggør sig og tager nye teknologier i brug.

Ny teknologi er ubetinget en fordel for menneskene. Det er ikke teknologien som sådan, der rummer problemer, men menneskenes brug af teknologien. Ny teknologi kan f.eks. bruges til at øge befolkningens sundhedstilstand, mindske miljøproblemer osv.

Danmark bør stræbe efter at fastholde en position som selvforsynende med energi. Et uændret træk på naturens kul-, olie- og gasforekomster truer med at forringe miljø og levevilkår for fremtidens generationer. En omlægning af den globale energiforsyning væk fra kul, olie og gas er derfor nødvendig. Liberaliseringer og frie markeder for energi skal sikre en mere effektiv udnyttelse af energiressourcer og øge anvendelse af bæredygtige energiformer.

Venstre ønsker, at Danmark bevarer og udbygger sin position som en førende nation inden for udvikling og anvendelse af miljøvenlige energiformer. Derfor skal forskning i blandt andet bioenergi styrkes for at sikre en effektiv udnyttelse af biomasse af restprodukter fra industri og landbrug. Den teknologiske udvikling skal sikre øget anvendelse af bioenergi i Danmark.

NATUR OG MILJØ

Venstres miljøpolitik tager sit udgangspunkt i respekt for de naturgivne ressourcer, som er vore fælles værdier. Målet er at beskytte de naturressourcer, som ikke bliver beskyttet i kraft af den private ejendomsret, idet myndigheder, organisationer og borgere i fællesskab skal værne herom.

Miljøet vil altid blive påvirket af menneskelige aktiviteter. Derfor er opgaven for det første at afbalancere hensynet mellem mennesker og miljø. For det andet er opgaven at opnå de ønskede miljømålsætninger så effektivt som muligt. Det vil sige at få mest miljø for pengene.

Den enkelte har et personligt ansvar for at passe på naturen og sit eget helbred. Ved at spare på ressourcerne, ved at forbruge de mindst miljøbelastende produkter, ved at reducere affaldsmængden og ved at leve sundt kan vi hver især yde et bidrag til at beskytte miljøet og til at forebygge forurening og sundhedsskader.

Med privat ejendomsret følger også et ansvar for at belaste miljøet mindst muligt. Udgangspunktet er, at forurenere skal betale for de skader, som miljøbelastende forbrug eller produktion påfører omgivelserne. Der skal være økonomiske incitament, som gør det attraktivt at beskytte og forbedre miljøet. Det offentlige skal hjælpe borgere og virksomheder til at handle miljømæssigt forsvarligt bl.a. gennem let adgang til at komme af med miljøfarligt affald.

Rene markedsløsninger vil ikke i alle tilfælde kunne beskytte miljøet på tilfredsstillende vis, men udgangspunktet skal være at udnytte markedsmekanismens fortrin til at gøre både producenter og forbrugere interesserede i at forbedre miljøet. Forbud og påbud skal kun tages i anvendelse, når markedsmekanismer ikke kan løse opgaven tilfredsstillende.

Hvor det er hensigtsmæssigt, kan der indføres miljøafgifter på visse produkter. Miljøafgifter skal virke positivt på miljøet, hvorfor disse bør afspejle den samfundsmæssige belastning ved produktion og forbrug af de pågældende produkter. Forbrugeren eller producenten skal kunne undgå eller reducere afgiftsbelastningen ved at ændre forbrug eller produktion.

Såfremt det af miljømæssige grunde er ønskeligt at indføre eller forhøje en miljøafgift, skal merprovenuet ubeskåret anvendes til at sænke en anden skat eller afgift.

Såfremt det bliver muligt at erstatte miljøafgifter med egentlige markedsmekanismer, skal de pågældende afgifter bortfalde, når de nye systemer er på plads.

Handel med forureningskvoter må ikke kunne medføre, at forurening flyttes fra den højtudviklede del af verden til U-landene.

EU skal føre en effektiv miljøpolitik, der tager hånd om grænseoverskridende miljøproblemer.

Grænseoverskridende forurening skal bekæmpes i EU og i internationalt regi. Fælles EU-miljøkrav på alle områder, hvor forureningen er grænseoverskridende, skal sikre, at borgere og virksomheder i ét EU-land ikke kan overvælte omkostninger på et andet EU-land.

Miljøproblemer kræver en fælles international indsats, hvor EU er et naturligt forum for at sikre miljøet i vores del af verden og for at få en bedre forhandlingsposition internationalt med henblik på at opnå effektive globale miljøforbedringer.

FRI MARKEDSØKONOMI

Fri markedsøkonomi er et ubetinget gode - både fordi den mest effektivt kan opfylde menneskers individuelle ønsker og behov, og fordi den enkelte har en grundlæggende ret til frit at handle og indgå aftaler med andre mennesker.

Den frie markedsøkonomi sikrer den dy namik og fornyelse i samfundet, der giver vækst i såvel materielle som ikke-materielle værdier.

De offentlige indgreb i det frie marked skal begrænses mest muligt og koncentrerer om foranstaltninger, der tjener til at øge den frie konkurrence samt smidiggøre og effektivisere den frie prisdannelse samt undgå monopol-dannelser.

Venstre vil føre en økonomisk politik, som tilstræber en stabil og holdbar vækst i beskæftigelsen. Den økonomiske politik bør bygge på fire hovedhjørnестene: En lav inflation, en lav rente, en fast valutakurs samt sunde og stabile offentlige finanser.

Det skal kunne betale sig at arbejde

Fremgang i et samfund forudsætter, at det kan betale sig at uddanne sig, at arbejde, at spare op, at investere og at løbe en risiko. Derfor skal samfundet være sådan indrettet, at det overalt stimulerer til arbejde, privat initiativ, selvstændighed og virkelyst - ligesom bureaukrati skal bekæmpes.

Vi betaler skat for at sikre et velfungerende velfærdssamfund. Men lige så afgørende for velfærdssamfundet er det at sikre, at det kan betale sig at arbejde, og at vor konkurrenceevne sikres i fremtiden.

De offentlige ydelser til arbejdsduelige mennesker skal være indrettet, så det kan betale sig at arbejde.

Skattebyrden skal gradvis sænkes inden for rammerne af et skattestop. Hovedprioriteten skal være at sænke skatten på arbejdsindkomst. Regelsættet for opkrævning af skatter og afgifter skal konstant gøres mere forståeligt for borgere og virksomheder.

Skattelettelserne skal være finansierede, hvilket vil sige, at de ikke må medvirke til at øge den offentlige gæld. Det er væksten i den private sektor samt effektiviseringer i den offentlige sektor, der skal sikre råderummet til skattelettelser.

Skattesystemet skal videst muligt undgå at forvride det frie marked. Skatterne må ikke være så høje, at de tilskynder mennesker, virksomheder og kapital til at forlade landet eller forbrugerne til at handle i udlandet.

ET STÆRKT OG FRIT ERHVERVSLIV

Erhvervslivet skal have de bedst mulige forudsætninger for at konkurrere i Danmark såvel i EU's indre marked som på globalt plan. En liberal erhvervspolitik bygger på, at de private virksomheder er bedre til at udpege fremtidens produkter og vækstområder end offentlige myndigheder. Virksomhederne skal derfor have gode rammebetingelser til at kunne tjene penge, så de kan udvikle nye produkter og investere i nye produktioner.

Private virksomheder skal ikke have offentlige tilskud. Tilskud til virksomheder forvrider konkurrencen, fremmer ineffektivitet og fører til fejlinvesteringer. Det er bedre at fjerne tilskuddene og til gengæld lade virksomhederne beholde en større del af deres overskud ved at sætte skatterne ned.

Selvstændighedskultur

Kilden til fornyelse er iværksætterne - såvel dem, der starter nye virksomheder som dem, der sætter nye ideer i gang med udgangspunkt i de eksisterende. Derfor skal der være gode vilkår for at etablere og drive selvstændig virksomhed. Det skal primært ske ved at sænke skatter og afgifter,

sikre risikovillig kapital og ledelseshjælp i opstartsfasen samt forenkling af papirarbejde og regelstyring i forbindelse med etablering og drift af virksomhed.

Selvstændighedskulturen er rygraden i et frit samfund. Selvstændighedskultur udspringer af lysten, evnen, viljen og muligheden for selv at sætte ting i sving og til at klare sig uden hjælp og støtte fra det offentlige. Hvis vi skaber et folk, der er afhængigt af statstilskud, undergraver vi frihed og folkestyre.

Al lovgivning og alle regler skal være indrettet, så de så lidt som muligt hindrer privat initiativ og selvstændighed.

Uddannelsessystemet skal fremme selvstændighedskulturen. I valget af fag, undervisningsmaterialer og undervisningsmetoder bør uddannelsesinstitutionerne give elever og studerende større mulighed for at opøve evnen til selv at tage initiativ og at skabe noget selvstændigt.

Fri konkurrence

Producenter skal ikke være beskyttet mod konkurrence gennem lovgivningen - dog således at opfindelser, immaterielle rettigheder og processer bliver beskyttet i loven. Erhvervslovgivningen skal ikke rumme restriktioner på den frie erhvervsudøvelse. Den skal sikre fri adgang til at drive erhverv, og den skal lukke op for beskyttede markeder. Effektiv konkurrence skal sikre forbrugerne god service og lave priser.

Monopoler er skadelige, når monopolindehaveren forhindrer andre adgang til markedet. Derfor er det nødvendigt med en konkurrencelovgivning, som sikrer fri markedsadgang.

Transport til tiden

Venstres transportpolitik skal bygge på friheden for den enkelte til selv at definere sit transportbehov og vælge transportform herunder individuel eller kollektiv transport. Fokus skal være på at sikre størst mulig mobilitet.

Til at underbygge det frie valg af transportform skal der være en sammenhængende infrastruktur i hele landet. Ved valg af trafikale løsninger og beslutninger om infrastrukturinvesteringer skal den samfundsøkonomiske effekt af investeringerne altid vurderes.

Infrastrukturen skal som udgangspunkt være velholdt, forgrenet, sikker og give god fremkommelighed.

For Venstre er det ikke væsentligt, hvem der er operatør og udfører opgaven, men derimod at opgaven udføres i henhold til de krav, som politisk er specificeret.

Landbrug, fiskeri og fødevarer

Fødevarerpolitikken skal baseres på en jord-til-bord tankegang, funderes på internationale aftaler og skal drives under hensyn til såvel forsynings- som forbrugersikkerhedshensyn.

Der skal i EU føres en forbrugerpolitik, der sikrer fødevarer-sikkerheden herunder entydige mærkningsregler.

Alle skal sikres adgang til sikre og sunde fødevarer, hvor hvert led i fødevarerekæden er produktansvarlig under en offentlig kontrolordning. Et varieret produktudbud - eksempelvis nicheprodukter eller økologiske - skal understøttes.

Landbrug er andet end fødevarer og landbrugslovgivningen skal imødekomme et globaliseret og gradvist støttefrit marked. Landbrugsklyngens bidrag til fødevarer-, energi- og forskningsproduktion skal videreudvikles. Der skal gælde bopælspligt for danske landbrug.

Europæisk fiskeri skal baseres på en effektiv biologisk rådgivning, hvor reguleringen skal være område- og fartøjsbestemt. Al fangst skal landes, og fiskeopdræt skal være muligt.

Transport af levende dyr skal ske under ordnede forhold. Dyretransporter skal reguleres på europæisk plan.

EN MODERNE OFFENTLIG SEKTOR

En effektiv og serviceorienteret offentlig sektor er afgørende for et velfungerende samfund. Den offentlige sektor er til for borgernes skyld - og ikke omvendt. Den skal være velfungerende og samtidig være en udviklende og spændende arbejdsplads for medarbejderne.

Venstre ønsker at privatisere offentlige virksomheder, som kan drives bedre i privat regi. Samtidig ønsker Venstre at fremme udlicitering og offentligt-privat partnerskab, således at det sikres, at skatteydernes penge bruges bedst mulig.

Velfærdssystemet skal være indrettet sådan, at borgerne har den størst mulige valgfrihed og stærkest mulige kontrol med den offentlige sektor. Venstre vil forene social trykthed med størst mulig frihed og selvstændighed for det enkelte menneske.

Myndighedsopgaverne - såsom politi, domstole, miljøkontrol, levnedsmiddelkontrol m.m. - skal varetages så effektivt og imødekommende som muligt i forhold til borgerne. Myndighedsopgaverne skal så vidt muligt varetages inden for en maksimal sagsbehandlingstid. Forvaltningen skal være præget af åbenhed, gennemsigtighed og kvalitet.

De offentlige serviceopgaver - såsom sygehuse, børnepasning, ældrepleje m.m. - skal moderniseres på grundlag af princippet om frit valg for borgerne mellem offentlige og private serviceleverandører. Frit valg skal sikre borgerne retten til at vælge den service, der passer dem bedst. Frit valg skal samtidig fremme udviklingen af bedre serviceydelser gennem konkurrence.

De offentlige institutioners kvalitet og effektivitet skal måles. Målingerne skal stilles til rådighed for såvel beslutningstagerne som offentligheden. Det vil give borgerne muligheden for at udnytte det frie valg på et oplyst grundlag, og det vil sikre bedre styring af den offentlige sektor.

Det frie valg for borgeren skal udstrækkes fra at gælde frit valg mellem offentlige institutioner til også at gælde frit valg mellem offentlige og private leverandører. Institutionstilskud skal omdannes til persontilskud, så pengene automatisk følger borgeren.

De offentlige institutioner skal have større ledelsesmæssige frihedsgrader - såsom bedre muligheder for individuel lønfastsættelse og bedre muligheder for at tilrettelægge driften uden politisk indblanding.

De offentlige institutioners mulighed for at deltage i konkurrencen på lige fod med private leverandører kan øges i den udstrækning, de offentlige institutioner omdannes til selvejende institutioner eller aktieselskaber. Derved begrænser man tillige skatteydernes risiko.

Den offentlige service skal bestå af en række gode grundlæggende ydelser, som stilles til rådighed på lige fod for alle, der er visiteret til dem. Den enkelte skal have mulighed for at købe sig til supplerende service. Alle brugere af den offentlige service skal stilles lige. Og borgernes skattekrone skal ikke sættes på at drive servicevirksomhed i konkurrence med private leverandører.

POLITI OG KRIMINALITET

Venstre ønsker et veluddannet og dynamisk politi, der følger moderne organisations- og ledelsesprincipper og lever op til borgernes krav om nærhed, synlighed og fleksibilitet.

Venstre vægter den lokale forankring og det kriminalpræventive arbejde i nærområderne højt. Der skal fastsættes klare mål for politiets ydelser overfor borgerne. Resultaterne - herunder borgernes tilfredshed - skal løbende måles.

Til støtte for den størst mulige opklaringsprocent og bedst mulige service skal politiet altid arbejde med den mest moderne teknologi og det mest effektive udstyr, ligesom det internationale politisamarbejde skal fastholdes og udbygges.

Alle, der begår kriminalitet, skal retsforfølges hurtigt og effektivt, og sanktionerne skal være mærkbare. Der skal

gøres en særlig indsats for at hjælpe unge ud af den kriminelle løbebane.

Der skal være konsekvens i afsoningen. Dominans fra negativt stærke indsatte skal forebygges. Manglende overholdelse af spillereglerne skal for alle indsatte mødes med skærpede afsoningsforhold. Samtidig skal rehabiliteringsprogrammer løbende anvendes over for indsatte med særlige problemer.

Organiseret kriminalitet som narkokriminalitet, prostitution og menneskesmugling skal have særlig prioritet i politiets arbejde både nationalt og i internationalt samarbejde.

FORPLIGTENDE INTERNATIONALT FÆLLESSKAB

Venstre ønsker at bevare Danmark som en fri og selvstændig nation. For at sikre friheden og selvstændigheden må Danmark indgå i et forpligtende internationalt fællesskab, hvor det danske folk samarbejder med andre nationer om at sikre frihed og fred og at skabe muligheder for stadigt bedre livsvilkår i verden.

Det er vigtigt at udvikle åbne samfund, der stimulerer og inspirerer hinanden. Det frie møde mellem forskellige kulturer giver vitalitet og udfordringer, medens isolation giver stagnation og forfald.

Fri kommunikation, fri handel og fri bevægelighed over landegrænserne for mennesker, kapital, informationer og ideer bidrager til at skabe og bevare frihed og fred, fordi de tætte forbindelser mellem lande og folk øger kendskabet til og forstærker forståelsen for forskelle i kultur og national identitet.

Fri adgang til og udveksling af information er en grundlæggende betingelse for det åbne samfund. Den frie adgang til informationer er det stærkeste værn mod autoritære og undertrykkende regimer.

Pligt til at forsvare friheden

De grundlæggende menneskerettigheder må ikke tilside-sættes hverken ved diktatoriske dekretter eller demokratiske afstemninger. Derfor må Danmark fordømme krænkelse af grundlæggende menneskerettigheder overalt, hvor de foregår.

Det internationale samfund har en forpligtelse til at forsvare de grundlæggende menneskerettigheder - også når det kræver våbenmagt for at stoppe tyrannerne i tide. Af samme grund bør Danmark være aktivt med i internationale operationer, der har til hensigt at fremme demokrati og frihedsrettigheder.

Danmark har en interesse i udviklingen af en stærk international retsorden, som betyder, at staternes adfærd skal følge international lov herunder folkeretten. De grundlæggende menneskerettigheder skal stå over staters ret til at skatte og valte med deres befolkninger. Derfor skal der være præcise kriterier til støtte for militær indgriben i andre stater, når disse systematisk og fysisk f.eks. udsletter deres egen befolkning, eller når de udgør en klar sikkerhedsmæssig trussel overfor Danmark og vore allierede.

Respekten for menneskerettighederne og internationale flygtningekonventioner betyder, at vi har en pligt til at hjælpe og om fornødent give et fristed fortrinsvis til FN-flygtninge. Principielt skal flygtninge dog hjælpes så tæt som muligt på deres hjemlande, hvilket giver mulighed for at hjælpe flest mulige.

Flygtninge og krigsramte skal ikke gøres til indvandrere men meddeles midlertidig opholdstilladelse med henblik på tilbagevenden til hjemlandet, så snart forholdene tillader det. Indtil hjemvenden skal de gives mulighed for arbejde og uddannelse.

Aktiv partner i international sikkerhed

Danmarks sikkerhed skal bygge på at bevare det atlantiske fællesskab og de grundlæggende værdier og interesser,

som Europa og USA deler. Det er af afgørende sikkerhedspolitisk betydning, at vi fortsat udbygger vort transatlantiske samarbejde samt vort samarbejde med de øvrige EU-lande og andre demokratier.

Danmark skal være fuldt og helt medlem af NATO. Vi skal være parate og i stand til at deltage i forsvaret af alliancen. Det indebærer, at vi er villige til at påtage os vor del af den samlede byrde ved et troværdigt forsvar, og at vi er parate til også at deltage i militære operationer uden for NATOs område.

Et militært forsvar

For at håndhæve vor suverænitet og sikre fred og frihed er det nødvendigt med et militært forsvar, der kan udsende effektive og veludrustede styrker til internationale operationer herunder FN-opgaver. Vi skal være i stand til at operere i egne af verden, hvor der stilles ekstra store krav til mandskab, materiel og logistik.

Der skal være værnepligt for mænd og værneret for kvinder. Hjemmeværnets struktur og opgaver skal fortsat udvikles til fremtidens opgaver.

Såvel hjemmeværnet som værnepligten er udtryk for et bredt folkeligt engagement i dansk sikkerheds- og forsvarspolitik og sikrer, at forsvaret er solidt forankret i det danske samfund. Værnepligten er en nødvendighed, hvis Danmark vil opretholde et betragteligt styrkebidrag til løsningen af internationale opgaver.

Hjemmeværnet skal tilbyde relevant militær uddannelse for egnede og skal være rede til at supplere forsvaret i dets hjemlige opgaveløsning - herunder støtte det øvrige samfund ved naturkatastrofer, større ulykker og terrorvirksomhed. Hjemmeværnets soldater skal derudover - under frivillighed - også kunne støtte forsvaret i løsning af internationale opgaver.

Terror og sikkerhed

Danmark skal vise solidaritet med verdens øvrige lande i bekæmpelsen af terrorisme. Vi må ikke være et fristed for terrorrelateret virksomhed som f.eks. indsamling af midler til terrororganisationer.

Danmark skal være blandt de internationalt førende i bekæmpelse af terror. Det gør vi gennem en stærk og robust national fokusering og indsats men også gennem et stærkt og tillidsfuldt internationalt samarbejde.

I lyset af den stadigt foranderlige terrortrussel samt den hastige teknologiske udvikling skal der ske løbende vurdering af love og procedurer for terrorbekæmpelse. Alle foranstaltninger mod terror - herunder gennemførelse af EU-regler for området - skal altid præges af proportionssans. Initiativer, der skal give borgerne sikkerhed og tryghed, må ikke ske på bekostning af lovlydige borgeres frihedsrettigheder. Danmark må aldrig udvikle sig til en politistat eller et overvågningssamfund. Tvangsindgreb over for borgerne skal derfor kræve konkret mistanke om, at en forbrydelse er begået eller planlægges. Indgrebet skal godkendes af domstolene.

Forebyggelse og bekæmpelse af terror må ikke sammenblandes med forebyggelse og bekæmpelse af anden kriminalitet.

EUROPÆISK SAMARBEJDE

EU er en frivillig sammenslutning af selvstændige europæiske nationer, som har besluttet at løse en række opgaver i fællesskab. Samtidig er EU et forpligtende samarbejde, der afspejler, at europæerne ønsker at skabe en fælles fremtid med frihed, fred og velstand i Europa. Centralt for den enkelte europæer er muligheden for frit at vælge at bo, arbejde og rejse overalt i Europa. EU skal være stærkt men slankt. Derfor skal EU ikke kunne opkræve skat.

EU skal udvikles efter nærhedsprincippet. Udgangspunktet skal være, at beslutningerne træffes så nær borgerne som muligt. Nogle opgaver kan løses i små lokalsamfund, andre bør varetages af nationalstaterne, og endelig er der opgaver, som bedst løses i fællesskab mellem flere lande.

Arbejdsdelingen i EU skal være klar. EU-landene skal søge flere fælles løsninger, hvor der er klare fordele i samarbej-

det. EU skal løse grænseoverskridende problemer som bl.a. terrorbekæmpelse, international kriminalitet og miljøbeskyttelse og en fælles energipolitik. Til gengæld skal EU ikke beskæftige sig med f.eks. social-, kirke- og kulturpolitik. EU skal respektere store og små stater og deres selvstændighed. Udgangspunktet skal være, at de enkelte lande, regioner og institutioner tager sig af de nære opgaver, idet national egenart og kultur skal respekteres. EU skal bekæmpe misbrug af monopolmagt, statsstøtte og prisaftaler og sikre den frie konkurrence - også inden for service-, uddannelses-, landbrugs- og finanssektoren som en del af et reelt frit indre marked.

EU's landbrugsstøtteordninger skal afvikles balanceret via globale aftaler. Målet er et støttefrit landbrug, der kan klare sig selv.

En mere effektiv beslutningsproces skal medvirke til, at EU hurtigere kan gennemføre nye politikker, hvor der behov for det. Tilsvarende skal det være lettere at omgøre og forbedre allerede eksisterende lovgivning. Mere åbenhed og demokrati skal sikres ved en åben beslutningsproces, samt ved at Europa-Parlamentet får medindflydelse på al EU-lovgivning.

Danmark skal være fuldgyldigt initiativtagende medlem af EU. Danmark bør være med i den fælles valuta, Euro'en, og Danmark bør deltage fuldt og helt i EU's fælles forsvarspolitik. Danmark bør endvidere deltage fuldt og helt i det retlige samarbejde og i samarbejdet om asyl- og indvandringspolitik i det omfang, dette er foreneligt med den danske udlændingepolitik.

Et udadvendt Europa

EU skal være åben for alle europæiske stater, der respekterer de værdier, som samarbejdet bygger på. Imidlertid har EU-samarbejdet en naturlig øvre grænse for sin størrelse. Andre tæt forbundne og forpligtende samarbejder end fuldt medlemskab skal også benyttes. Alle nye medlemslande skal leve helt og fuldt op til principperne om blandt andet demokrati, retsstat, menneskerettigheder,

mindretalsbeskyttelse og markedsøkonomi. Samtidig må nye landes optagelse i EU ikke destabilisere samarbejdet.

Europæiske lande, der endnu ikke er i stand til at blive medlemmer af EU, kan knyttes tættere til EU gennem en styrket naboskabspolitik. Naboskabspolitikken skal også bidrage til at sikre EU's ydre grænser ved at stille krav om en demokratisk udvikling og udvikle et tæt økonomisk og politisk samarbejde med EU's nabolande.

Internationalt bør EU's rolle styrkes. Med en klar og stærk udenrigspolitik skal vi bidrage aktivt til at sikre frihed, fred og menneskerettigheder også i andre dele af verden. Europa har en særlig forpligtelse hertil.

Som led i arbejdet for global frihandel skal EU indgå ambitiøse handelsaftaler med andre handelsområder eller lande. EU skal søge at opbygge et frihandelsområde med Nordamerika, så verdens største frihandelsmarkeder forenes.

GLOBAL HANDEL

Den globale handel er både et resultat af mange års bevidste politiske valg i form af lavere toldsatser, fri kapitalbevægelse m.m. men også et resultat af, at borgerne har udnyttet de mange nye muligheder.

Danmark har akkurat som andre åbne samfund valgt at blive rigere gennem globalisering ved at øge virksomhedernes og borgernes muligheder på internationale markeder, frem for at begrænse deres muligheder i planøkonomiske, lukkede samfund.

Den globale handel gør det muligt at specialisere sig, producere de varer og tjenester, man er relativt bedst til, og derefter handle med andre. Det øger vor velstand og skaber dermed større økonomisk frihed og selvstændighed for mennesker og lande. Verden har brug for økonomisk vækst - først og fremmest af hensyn til de fattigste mennesker i de fattigste lande. Som liberale ser vi lyst på fremvæksten af den globale handel, fordi vi har tillid til, at alle kan bidrage med noget i den internationale arbejdsdeling.

Fri handel og lige konkurrence er de bedste midler til at sikre alle mennesker i alle lande en stigende velstand. Det sikrer nemlig, at vi kan specialisere os, så varer, tjenesteydelser m.m. produceres dér, hvor de produceres forholdsvis bedst.

Danmark skal derfor gennem EU og WTO arbejde målrettet for en åben handelspolitik, hvor handelshindringer fjernes.

Handel gavner altid de mere frisindede kræfter. Handel er med til at fremelske demokratiske og velstående "åbne samfund". Handelssanktioner skal derfor bruges med varsomhed.

En vej ud af fattigdom

Fri handel er en af de vigtigste veje ud af fattigdom og har allerede løftet millioner af mennesker ud af fattigdom. Derfor skal udviklingslandene have fri adgang til verdensmarkedet uden told og andre forhindringer for deres varer, ligesom de aller fattigste lande har til EU's markeder.

Mange udviklingslande har høje toldsætter, krav om importlicenser, langsom toldbehandling og besværlige procedurer - også overfor andre ulande. Udviklingslandene bør derfor ansføres til at åbne deres økonomier og fremme frihandel mellem hinanden.

Danmark skal være blandt de lande i verden, der yder mest og bedst udviklingsbistand pr. indbygger. Som et af verdens rigeste lande bør Danmark bidrage til at hjælpe udviklingslandene i gang med en økonomisk udvikling, der fremmer frihandel og åbenhed.

Hovedparten af dansk udviklingsbistand skal gives bilateralt - direkte fra Danmark og til modtagerlandet. Dansk udviklingsbistand skal primært gå til økonomisk vækst og bedre markedsadgang, god demokratisk regeringsførelse, en sundere og bedre uddannet befolkning og et bæredygtigt miljø.

De lande, som modtager ulandsbistand, skal leve op til en række krav om overholdelse af fundamentale menneskerettigheder - dvs. frihedsrettighederne samt om bekæmpelse af korrupsion.

For at sikre politisk gennemslagskraft i programsamarbejdslandene og optimal udnyttelse af ressourcerne skal den danske bistand koncentreres på få lande og få områder, og bistanden skal løbende revurderes.

Søllerødvej 30 · 2840 Holte
Tlf. 45 80 22 33
venstre@venstre.dk
www.venstre.dk

VENSTRE